

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»**

**Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«ВСТУП ДО ФАХУ»**

Одеса, 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний університет «Одеська політехніка»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«ВСТУП ДО ФАХУ»
для здобувачів вищої освіти спеціальності
291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії
денної форми навчання I курсу I семестру

**Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин та права
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.**

Одеса, 2021

Методичні вказівки до самостійної роботи при підготовці до практичних занять з дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» денної форми навчання I курсу I семестру / Укл.: Латишева В. В. Одеса, 2021. 9 с.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 1	5
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 2	5
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 3	5
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 4	5
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 5	6
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 6	6
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 7	6
Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 8	6
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	7

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Вступ до фаху» є комплекс самостійних робіт здобувача вищої освіти з метою більш глибокого оволодіння матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота є формою навчання, завдяки якій здобувач вищої освіти засвоює та закріплює теоретичні знання; опановує та поглиблює відповідні уміння та навички; навчається планомірно і систематично працювати, мислити; формує свій стиль розумової діяльності.

Основною метою самостійної роботи здобувачів вищої освіти є забезпечення професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, направленої на формування дієвої системи фундаментальних і професійних знань, компетентностей, умінь і навичок, які вони б могли вільно і самостійно застосовувати надалі в своїй практичній діяльності.

Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні світових стандартів.

Методичні вказівки містять перелік проблемних питань, на які здобувач вищої освіти має дати відповідь при самостійній роботі з фаховою літературою, нормативно-правовими актами вітчизняного та міжнародного характеру. Перелік питань для самоперевірки знань здобувачем вищої освіти, в зазначених методичних вказівках, згруповано за відповідними темами, вони є орієнтиром при проведенні контрольного опитування під час практичного заняття.

З усіма питаннями, які виникають у здобувача вищої освіти, під час вивчення дисципліни, в тому числі при самостійній роботі та підготовці до аудиторних занять, він може звернутися до викладача (лектора та/або викладача з практичних занять) відповідно до графіку його консультацій щотижня, а також безпосередньо на практичних заняттях.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 1

ОСВІТА ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

1. Дайте визначення поняття «Болонський процес».
2. Поясніть поняття «кредитно-модульна система організації навчального процесу».
3. Назвіть відомі Вам інтерактивні методи навчання характерні для системи вищої освіти в Україні.
4. Здійсніть загальну характеристику освітніх систем світу.
5. Наведіть типову структуру професіограми.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 2

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ТА НАПИСАННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИХ І КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ

1. Назвіть відомі Вам методи наукових досліджень.
2. Перерахуйте критерії оцінювання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт.
3. Назвіть вимоги до змісту і структури навчально-наукових і кваліфікаційних робіт.
4. Наведіть вимоги до оформлення навчально-наукових і кваліфікаційних робіт.
5. В чому полягає суть методу порівняння.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 3

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Дайте визначення понять: «теорія міжнародних відносин», «зовнішня політика держави», «глобальні міжнародні відносини».
2. Наведіть класифікацію сучасних теорій міжнародних відносин.
3. В чому полягають базові підходи до аналізу сучасних глобальних міжнародних відносин.
4. В чому полягає суть теорії «модернізму» в міжнародних відносинах.
5. В чому полягає суть теорії «неореалізму» в міжнародних відносинах.
6. В чому полягає суть теорії «транснаціоналізму» в міжнародних відносинах.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 4

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД І СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. В чому полягає суть «системного підходу» в дослідженні міжнародних відносин.
2. Поясніть суть наукової категорії «демократизація світу».
3. Поясніть суть наукової категорій «універсальна система безпеки» та «регіональна система безпеки».
4. Поясніть які зміни підходів до безпеки відбулися наприкінці ХХ та на початку ХХІ ст.
5. Наведіть основні повноваження ООН.
6. Наведіть основні повноваження НАТО.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 5

СУВЕРЕННІ ДЕРЖАВИ ЯК ГОЛОВНІ МІЖНАРОДНІ АКТОРИ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

1. Дайте визначення поняття «географічного простору» та «географічної» території.
2. Поясніть поняття економічний простір, інформаційний простір, соціальний простір.
3. Визначте роль географічного положення держави у сучасних суспільно-політичних умовах.
4. Поясніть суть поняття «державний суверенітет».
5. Назвіть сучасні підходи до визначення суверенітету.
6. Перерахуйте теорії походження та сучасні концепції побудови держав.
7. В чому полягає зміст поняття «актор» в міжнародних відносинах.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 6

НЕДЕРЖАВНІ УТВОРЕННЯ ЯК СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Наведіть визначення поняття «міжнародні організації».
2. Поясніть в чому полягає різниця між «міжнародними міждержавними організаціями» та «неурядовими організаціями».
3. Поясніть що таке транснаціональна корпорація.
4. Опишіть тенденції розвитку міжнародних організацій та транснаціональних корпорацій на міжнародній арені.
5. Визначте роль сучасних міжнародних організацій на міжнародній арені.
6. Визначте роль сучасних неурядових організацій на міжнародній арені.

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 7

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ СУЧАСНОСТІ

1. Дайте визначення поняття «глобалізація».
2. Поясніть поняття «європейські стандарти».
3. Назвіть глобальні виклики сучасних міжнародних відносин.
4. Наведіть відомі вам глобальні проблеми людства.
5. Опишіть в чому суть однієї із глобальних проблем людства (на Ваш вибір).

Питання для самостійної підготовки до практичного заняття 8

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ, ЯК ГЛОБАЛЬНА ТЕНДЕНЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Опишіть що таке світовий ринок праці.
2. Проаналізуйте вплив глобалізації на формування світових ринків праці.
3. Визначте переваги та недоліки світової глобалізації на ринок праці та міграцію в Україні.
4. Наведіть відомі Вам нові форми зайнятості.
5. Охарактеризуйте поняття «гнучкість робочої сили».
6. Визначте переваги та недоліки світової глобалізації на світовий ринок праці.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Анцелевич Г. О. Міжнародне право: Підручник / Г.О. Анцелевич, О. О. Покрещук . К.: Алерта, 2003. 410 с.
2. Державне управління перехідних суспільств в умовах глобалізації: Матеріали засідання міжнародного круглого столу. К.: Українські прапирі, 2001. 32 с.
3. Дещинський, Л.Є. Міжнародні відносини України: Історія і сучасність: Навчальний посібник. Ч.1. / Л.Є. Дещинський, А.В. Панасюк. Львів: Бескіт Біт, 2002. 224 с.
4. Інтерактивні методи навчання: Навч. посібник / За заг. ред. П. Шевчука і П. Фенриха. Щецін: Вид-во WSAP, 2005. 170 с.
5. Каленюк І. С. Університети в координатах глобального розвитку / І. С. Каленюк // Вища школа. 2009. № 9. С. 5–11.
6. Міжурядові регіональні організації: Навч. посібник / С.М. Боровик, В. С. Бруз, Б. І. Гуменюк та ін.; За ред. Б.І. Гуменюка. К.: Видав.-поліграф. центр "Київський ун-т", 2001. 199 с.
7. Мультикультуралізм як теоретична та практична проблема: орієнтири для освіти / Л. Горбунова [та ін.] // Філософія освіти. – 2009. – № 1-2. – С. 184-225.
8. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; за заг. ред. В. Г. Кременя. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – 448 с.
9. Оборський Г. О. Концепція проектів інформаційного забезпечення освітніх систем для дистанційного навчання / Г. О. Оборський, О. Є. Колесніков // Інформ. технології в освіті, науці та вир-ві: зб. наук. пр. / МОН України, ОНПУ, Херсон. політехн. коледж. О., 2013. Вип. 4 (5). С. 9-16.
10. Овсій І. О. Зовнішня політика України: (від давніх часів до 1944 року): Навч. посібник для гуманітар. спец. вузів / І. О. Овсій. 2-ге вид., стереотип. К.: Либідь, 2002. 240 с.
11. Савельєв Є. В. Європейська інтеграція і маркетинг: Наукові нариси. Тернопіль: Економічна думка, 2003. 482 с.
12. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне: Овід, 2012. 352 с.
13. Шепелев М. А. Теорія міжнародних відносин: Підручник для студ. ВНЗ / За ред. Д. В. Табачника. К.: Вища шк., 2004. 622 с.

Додаткова література

14. Біркович Т. Діяльність дипломатичних представництв України за кордоном: організаційно-правові засади/ Біркович Т. // Стратегія реформування системи державного управління на засадах демократичного врядування: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (м. Київ, 31 трав. 2007 р.): У 4 т./ за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна. К., 2007. Т. 1. С. 151-152.
15. Борділовська О. Терористична загроза: події в Мумбаї і не тільки / О. Борділовська // Зовнішні справи. 2009. № 3. С. 40-43.
16. Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізми реалізації: монографія / О.П. Борисенко. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2012. 402 с.
17. Вагапов В.Б., Гончаренко О.М., Косевцов В.О., Лисицин Е.М. Локальні конфлікти: методологічні засади досліджень // Стратегічна панорама. 2012. №1. ст. 19-28.
18. Войтович П. Формування зовнішньої політики України / П. Войтович // Актуальні проблеми європейської інтеграції: зб. ст. з питань європ. інтеграції та права / за ред. Д. Ягунова. О., 2009. Вип. 5. С. 76-81.
19. Гармашов І. Класифікація тероризму / І. Гармашов // Зовнішні справи. 2007. №11.

- С. 41-45.
20. Горобець І. Індія - Пакистан: проблема тероризму / І. Горобець // Зовнішні справи. - 2009. № 3. С. 36-39.
  21. Горобець І. Новий етап історії Європейського Союзу / І. Горобець, А. Мартинов // Зовнішні справи. 2009. № 12. С. 5-7.
  22. Горобець Р. Геостратегічні імперативи та ринок озброєнь Південної Азії на межі ХХ століття / Р. Горобець // Людина і політика. 2001. №3. С.94-102.
  23. Гуменюк Б. Дипломатія доби глобалізації: нові виклики та завдання / Б. Гуменюк // Світогляд. 2009. № 1. С. 23-33.
  24. Гуцман М. Я. Проблема силових інтервенцій у контексті боротьби проти міжнародного тероризму // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Вип.61. Ч.2. К.: Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2008. С. 84-91.
  25. Даниленко Л. І. Перспективи та виклики євроінтеграційних процесів для України: навч.-метод. матеріали / Л. І. Даниленко, І. В. Поліщук. К.: НАДУ, 2016. 132 с.
  26. Зовнішня політика ЄС // Грицяк І.А. Правова та інституційна основи Європейського Союзу: підручник / І. А. Грицяк, В. В. Говоруха, В. Ю. Стрельцов; за заг. ред. М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого та ін. Х., 2009. Ч. 6. С. 461-535.
  27. Мамонтова Е. Державний протокол та церемоніал як інструмент реалізації зовнішньополітичної стратегії держави / Е. Мамонтова // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць ОРІДУ / [голов. ред. М. М. Іжа]. О., 2009. Вип. 1 (37). С. 62-65.
  28. Міжнародна економіка: Підручник/ А. П. Рум'янцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча та ін.; За ред. А. П. Рум'янцева. К.: Знання-Прес, 2013. 447 с.
  29. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжоли. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 606 с.
  30. Німченко А.В. Механізм прийняття рішень державними органами США щодо участі у миротворчій діяльності ООН // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Зб. наук. праць. Вип. 27 (Частина І). – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин, 2011. С.65-76.
  31. Панасюк В. Україна як фактор збереження стратегічного балансу на євроатлантичному просторі / Панасюк В. // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. міжнар. відносини. 2016. Вип. 23. С. 90–95.
  32. Перепелиця Г.М. Конфлікти в посткомуністичній Європі: Монографія. Київ: НІСД, 2013. 432 с.
  33. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В. П. Горбатенко; За ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. 2-е вид., доп. і перероб. К.: Генеза, 2004. 736 с
  34. Степко О.М. Проблеми інформаційного забезпечення миротворчої діяльності ООН // Політологічний центр при Київському національному університеті ім. Т. Г. Шевченка. Політологічний Вісник. Вип.9. Київ 2011. С. 288-306.
  35. Ткач В.Ю. Європейський ринок праці в системі міжнародної міграції трудових ресурсів // Економіка АПК. 2013. № 2. С. 138-143.
  36. Шаповалова О. Східна Європа в європейській системі міжнародних відносин / О. Шаповалова // Зовнішні справи. 2009. № 12. С. 10-13

Ресурси мережі Internet

1. Манжола В.А., Капітоненко М.Г. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин (Розділ VIII). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: edu.cirs.kiev.ua/smainmenu-16/s-smainmenu-76/109-sviii.html

2. Суботін А.А. Постбіполярна система міжнародних відносин (Розділ VI). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: edu.cirs.kiev.ua/smainmenu-16/s-smainmenu-76/107-svi.html

Адреси в мережі Internet:

www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.president.gov.ua	Президент України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.mfa.gov.ua	Міністерство закордонних справ України
www.europa.eu.int/	Європейський Союз
www.europarl.eu.int	Європейський парламент
www.osce.org	ОБСЄ
www.unesco.org	ЮНЕСКО
www.worldbank.org	Світовий банк
www.clubofrome.org	Римський клуб
www.nato.int	НАТО
www.worldbank.org	Світовий банк
www.un.org	ООН
www.delucr.cec.eu.int	Представництво ЄС в Україні
www.ukraine.eu.mfa.gov.ua	Представництво України при ЄС

Бібліотеки України

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна парламентська бібліотека України. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua/>

Одеська національна наукова бібліотека – Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua/>